

Vantaan ratikka

Kaupunginhallituksen
seurantaryhmän
kokous 5.9.2022

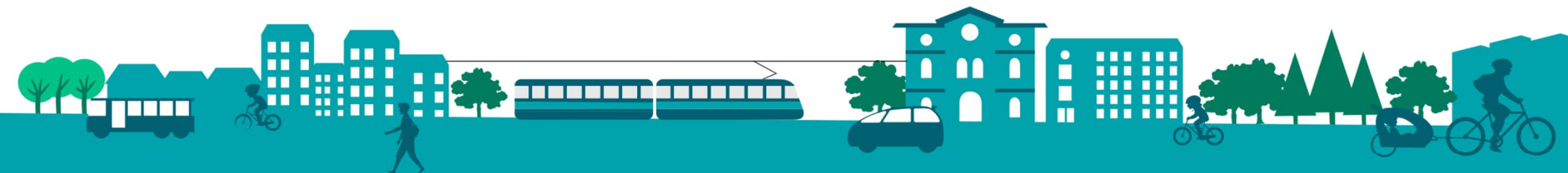
Seurantaryhmän työohjelma

09/2022 Vaikutukset liikkumiseen ja saavutettavuuteen

12/2022 Kaavarungon vaikutukset, kaupunkitaloudelliset vaikutukset (vero-, elinkeino-, vetovoima- ym), päivitetty kiinteistötaloudellinen arvio, kustannusarvioiden tilanne

02/2023 Kustannusarviot, superbussiselvitys, bussivaihtoehto

03/2023 Hankearviointikokonaisuus ja vaikutustenarvioinnit

Tilannekatsaus

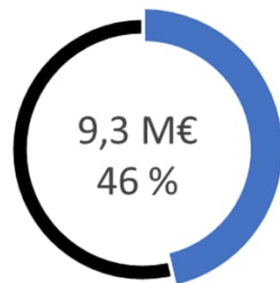
Tiina Hulkko | hankejohtaja

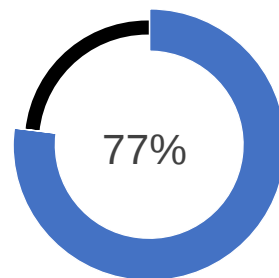
**VANTAAN
RATIKKA**

Hankkeen tilanne

Suunnittelun
kokonaisbudjetista
käytetty

Suunnitteluajasta
käytetty

5.9.2022

Hankkeen tilanne

Vantaan ratikan suunnittelun eteneminen

0 %

100 %

Kadut

Katusuunnitelmaluonnoksia esitelty

60 %

Katusuunnitelmaehdotuksia nähtävillä

15 %

Asemakaava

Asemakaavojen valmisteluaineistoa esitelty

45 %

Asemakaavoja nähtävillä

25 %

Kaavarunko

Kaavarungon valmistelu

80 %

Vaikutusarvioinnit ja selvitykset

Vaikutusarviota tehtynä

60 %

☒ Luontoselvitys	☒ Kiinteistötaloudellinen analyysi
☒ Tärinä- ja runkomeluselvitys itäosalta	☒ Tikkurilan reittiselvitys
☒ Tärinä- ja runkomeluselvitys länsiosalta	☒ Raitioteiden kaupunkikehitysvaikutusten vertailu
☒ Vaaralan pohjavesiselvitys	☐ Ratikan liikenne-ennusteet
☒ Meluselvitys	☐ Superbussiselvitys

- ☐ Vantaan ratikan vaikutusten arviointi
- ☐ Varikon alustava hankesuunnitelma, vaikutustenarvioinnit ja hiilineutraaliusselvitys

**VANTAAN
RATIKKA**

5.9.2022

Kustannusarvio

- Kustannusarvioiden valmistuminen viivästynyt IHKU-laskentaohjelmiston viiveiden takia
 - Maanrakennuskustannusindeksin päivitystä kustannushallintajärjestelmään odotetaan
- Ratikan nettisivuille tulossa ajantasainen tieto kustannuksista sitä mukaa, kun uusia kustannusarvioita valmistuu

Liikenne-ennusteet

- Tehdään liikenne-ennusteohjelmistolla ja Helsingin seudulla käytössä olevalla HELMET-liikennemallilla
- Ottaa huomioon koko liikenteen tarjonnan ja kysynnän muodostaman kokonaisuuden
 - Asunnot, työpaikat, palvelut ja niiden sijainnit nyt ja tulevaisuudessa
 - Liikenneverkon nyt ja tulevaisuudessa
 - Arvioidun autonomistusasteen
 - Liikkumisen hinnan ja siihen kuluvan ajan
 - Eri liikennemuotojen vetovoimaisuuden
- Tämän kaiken pohjalta malli ennustaa, mitä kulkumuotoja ja reittejä liikkujat valitsisivat

Liikenne-ennusteet

- Vantaan ratikan yleissuunnitelmavaiheessa käytettiin edellistä malliversiota, ja nyt on julkaistu uusi versio
- Mallit perustuvat aiempiin liikennetutkimuksiin, ja ovat aina jossain määrin epätarkkoja
- Uutta malliversiota on tarkistettu niin, että se mallintaa paremmin nykytilaa. Tämä versio on myös joukkoliikenteen kannalta aiempaa pessimistisempi.
- Suurimpia joukkoliikenteen matkustajamääriin vaikuttavia muutoksia ovat:
 - Mallin taipumusta ohjata ihmisiä vaihdollisille reiteille (esim. 2-3 vaihtoa per matka) on tarkistettu
 - Korjaus kulkutavan valintaan, jotta joukkoliikenne ei painotu liikaa
- Näistä syistä arvio Vantaan ratikalla tehtävien matkojen määrästä vuorokaudessa vuonna 2030 on vähentynyt vuoden 2019 arviosta (noin 82 000 / vrk) noin 31 000:een matkaan vuorokaudessa
- Bussivaihtoehtoon matkamäärä laskee myös uuden ennusteen myötä noin 35 000 → 20 000 matkaan vuorokaudessa vuonna 2030

5.9.2022

Matkustajamäärän vaikutukset

- Matkustajamäärän ollessa pienempi, ruuhka-ajalle ei tarvita niin tiheää vuoroväliä
- Vuoroväliä suunnitellaan harvennettavaksi niin, että ruuhkan vuoroväli muutetaan 5 minuutista 7,5 minuuttiin (sama vuoroväli kuin Tampereen ratikassa)
- Tämän myötä vaunumäärää voidaan vähentää arviolta seitsemällä vaunulla
 - Vaunujen hankintahinta pienenee yhteensä noin 25 M€

Arvion luotettavuus

Ennusteissa on aina epävarmuustekijöitä. Arvio on tehty niin, että se ei yliarvioi matkustajamääriä. Sen sijaan matkustajamäärät voivat eri tekijöiden myötä nousta.

Epävarmuustekijöitä esim.

- Kuntakohtaisen vakion poisto +4000 nousua
- Koronan vaikutuksen poisto +2700 nousua
- Ruuhkamaksut käyttöön +1400 nousua
- Vuorovälin tihennys 5 minuuttiin +4400 nousua
- Malli ei ota huomioon esimerkiksi kaupunkipyörien tai sähköpotkulautojen käyttöä

Esimerkiksi Tampereella ja Bergenissä toteutuneet matkustajamäärät ovat ylittäneet ennusteet.

Matkustajamäärän vaikutukset

- Kaupunkikehityksen tulot eivät vähene
- Kaikki ratikan hyödyt säilyvät
- Vähemmän lipputuloja, mutta myös huomattavasti vähemmän liikennöintikustannuksia
- Vaikutukset kokonaistalouteen alustavasti kustannusneutraalit, tarkentuvat syksyn aikana
- Vaikutus koskee kaikkia seudun poikittaisia joukkoliikenneyhteyksiä
- Edelleen noin 31 000 matkaa päivittäin

Vaunujen hankinta

- Mahdollinen raitiovaunujen hankinta tulisi olemaan Kaupunkiliikenne Oy:n tehtävä, ja vaunut hankittaisiin yhtiön taseeseen
- Vaunujen hankinnassa voi saada suurta taloudellista etua siitä, että niitä hankitaan mahdollisimman suurissa kokonaisuuksissa
- Kaupunkiliikenne Oy valmistelee tällä hetkellä Helsingin kantakaupungin raitiovaunujen hankintaa, jonka yhteyteen suunnitellaan Vantaan ratikan vaunuja optioksi
- Kilpailutuksen osallistumishakemuspyyntö julkaistaan syksyn aikana, ja tarjouspyyntö mahdollisesti ensi keväänä
 - Kilpailutus ei millään tavalla sido Vantaata tai yhtiötä vaunujen hankintaan, vaan option hankinnasta voidaan päättää mahdollisen ratikan rakentamispäätöksen jälkeen

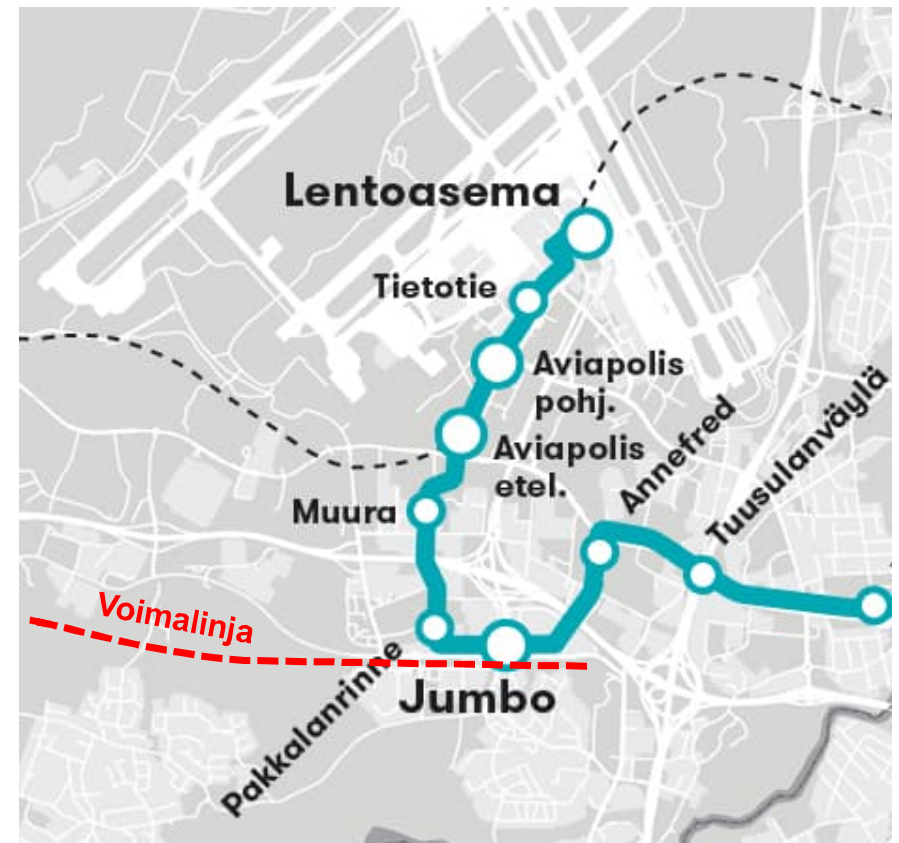

**VANTAAN
RATIKKA**

5.9.2022

Reitti Aviapoliksessa, tilanne

- Erilaisia reittivaihtoehtoja on selvitetty, ja todettu että ne eivät ole kannattavia
- Suunnittelua ja asemakaavoitusta jatketaan perusreitin mukaisesti
- Tällä hetkellä **akkukäyttöisyys** pienellä matkalla näyttäisi mahdolliselta vaihtoehdolta, selvitetään Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa
 - Elinkaarikustannusten arvio vuoden loppuun mennessä

Miten viestintää kehitetään?

1) Missä ratikan suunnittelussa mennään?

- Hankkeen tilanteen esittämistä kirkastettu

2) Alueellisilla videoilla eri näkemyksiä ratikasta, tekeillä ratikan plussat ja miinukset

3) Syksystä alkaen ajantasaista viestintää valmistuneista kustannusarvioista

4) Valtuustolle iltakouluna 8.9. ratikan kiertoajelu, valtuustoinfoissa tilannekatsaus 10.11. ja 15.12.

**VANTAAN
RATIKKA**

5.9.2022

Viestintä ja vuorovaikutus

- **Asukkaille viestitään ja tiedotetaan** ajantasaisesti asemakaavoituksen ja katusuunnittelun etenemisestä ja vaikuttamismahdollisuuksista; maanomistajia tiedotetaan erikseen kirjeitse
- **Kaavarunkoluonnoksen viestintä ja vuorovaikutus:**
 - Tilaisuudet ja osallistujat:
Hakunila-päivä 300-400,
Aviapoliksen teemapäivä 50-60
Tikkurila 20 ja Länsimäki 20
- **Alueelliset videot julkaistu:**
[Hakunila](#), [Tikkurila](#) ja [Aviapolis](#)
- **Ratikan reitin kiertoajelu** valtuustolle 8.9. ja medialle 9.9. tulossa
- **Syysinfo asukkaille** loka-marraskuussa

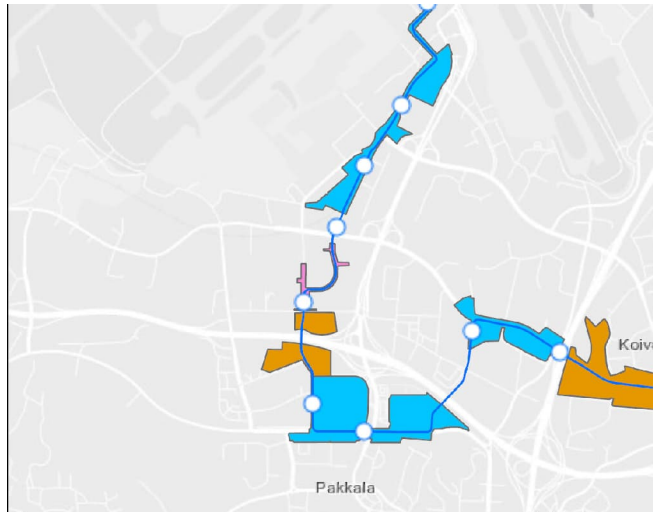
5.9.2022

Ratikan kaavarunkoluonnoksesta saadut lausunnot ja mielipiteet

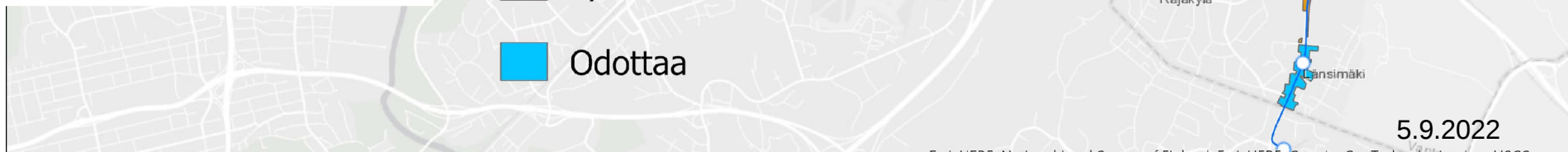
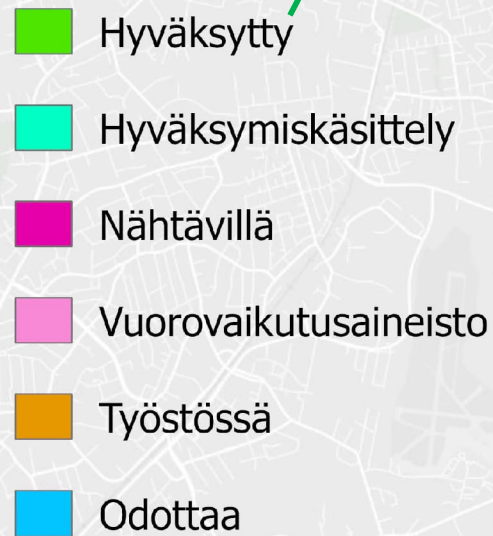
- Kaavarunkoluonnos oli nähtävillä 1.6. – 30.6
- Mielipiteitä oli mahdollista antaa myös osallistuvavantaa.fi –palvelun karttapohjaisen palautejärjestelmän kautta
- Saatiin **20 lausuntoa** ja yhteensä **102 yksittäistä kommenttia**, joita antoi 44 eri mielipiteen esittäjää
- Lausunnoissa keuhuttiin ratikan kaavarunkoa maakuntakaavan ja -sopimuksen toteuttamista, yhdyskuntarakenteen eheyttä ja kestäväää liikennejärjestelmää edistävänä
- Jatkosuunnittelussa huomioitavaa: HelHaO: n ratkaisun huomioiminen YK2020:stä erityisesti kaupan osalta, maakunnallisesti merkittävä ekologinen yhteys Vaaralan ja Fazerilan välissä, sekä kulttuuriympäristömääräysten täydentäminen yleiskaavan ratkaisun sisältäviksi
- **Yhteenveto: vaaditaan pieniä tarkistuksia, pysytään tavoiteaikataulussa**

Ratikan asemakaavat

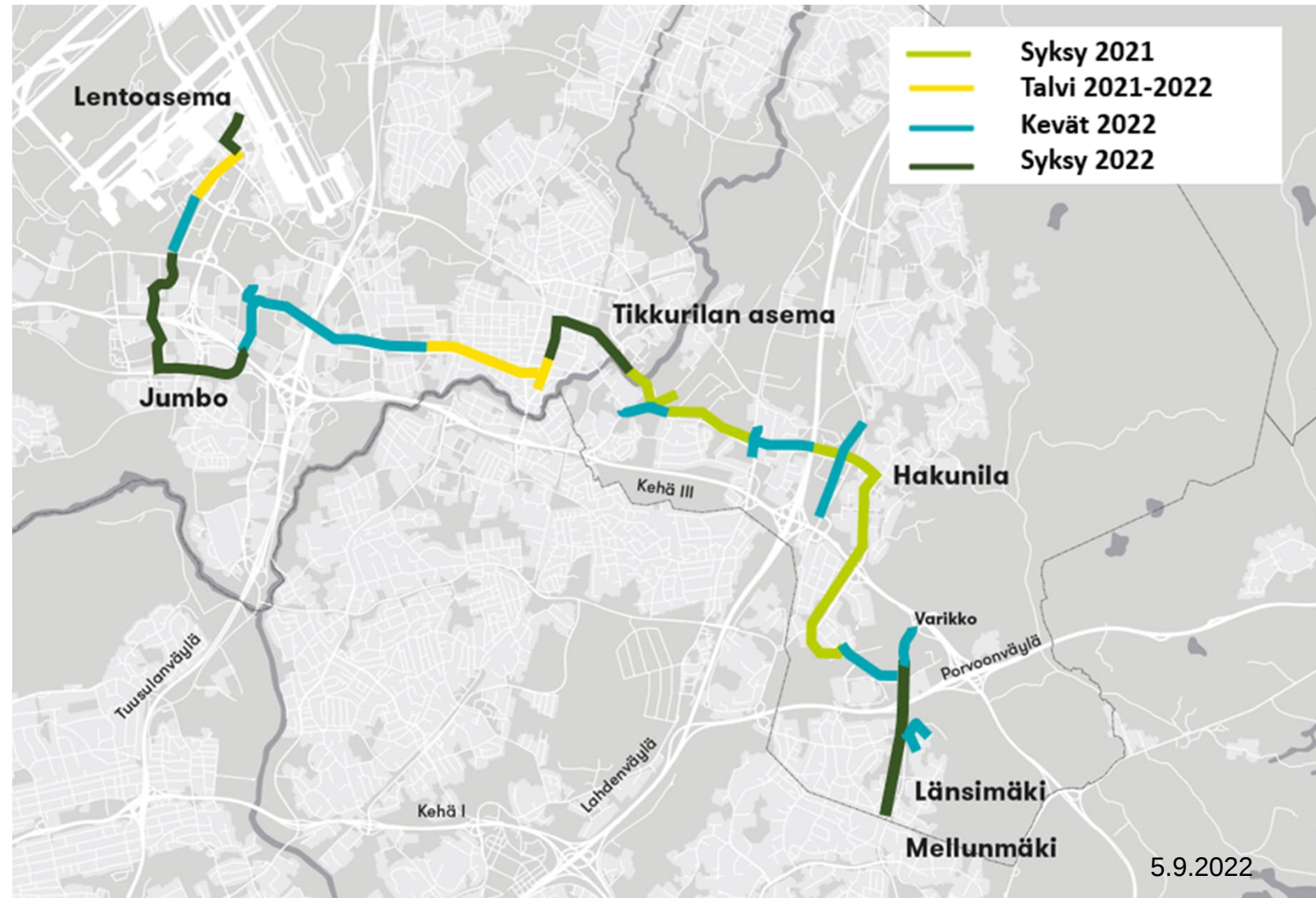
- Hyväksytty: Tikkurilanraitio
- Hyväksymiskäsittelyyn menossa: Hakunilan keskusta, Hakunilanjärvi, Hopeatie
- Seuraavaksi nähtävillä 7.9.-6.10: Kuusikko
- Vuorovaikutusaineisto julkaistu: Vaarala, Kuusikko, Lahdentien siirto, Viertola, tulossa Koivuhaka
- Valmiina kalan käsittelyyn 25.10: Lahdentien siirto, Viertola, Vaarala

5.9.2022

Katu- ja puistosuunnitelmat

Kuvassa katusuunnitelmien luonnosten esittelyaikataulu, joka voi työn aikana vielä hieman muuttua

VANTAAN RATIKKA

Mahdollinen raitiotievaraus

Yhteystarve

Toteutuksessa olevat raitiotiet

MAL 2019-sopimuksessa olevat
Helsingin ja Espoon pikaraitiotiet

Helsingin yleiskaavan pikaraitiotiet

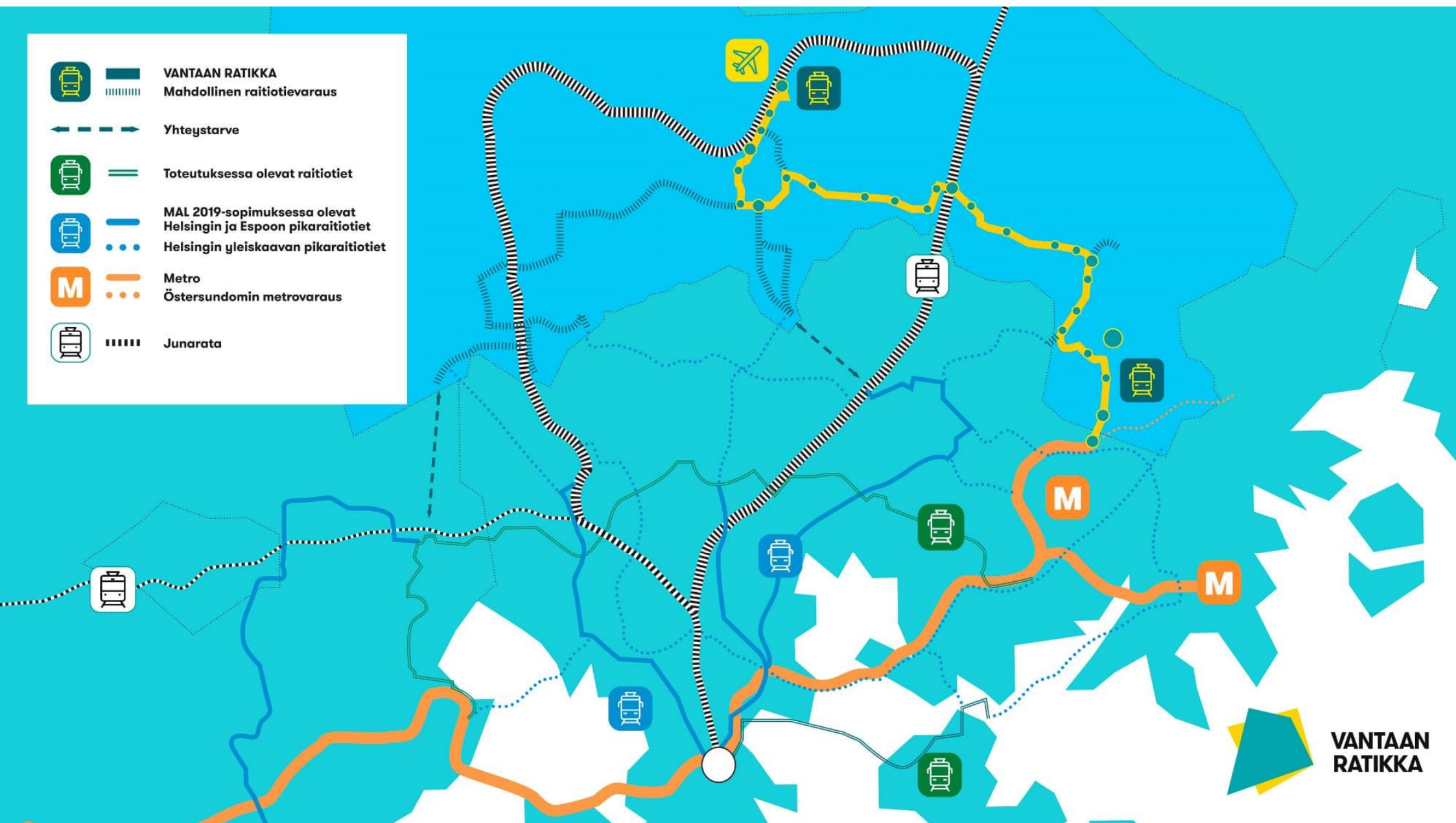

Metro

Östersundomin metrovaraus

Junarata

**VANTAAN
RATIKKA**

Ratikan kaavarungon liikenteelliset vaikutukset

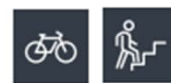
Tiina Hulkko | hankejohtaja

**VANTAAN
RATIKKA**

Arviointi

- Liikenteellisiä vaikutuksia arvioidaan vuodelle 2030, sekä pitkän aikavälin tilanteeseen, jossa käytävän koko maankäyttöpotentiaali on toteutunut ja vaikutukset tulevat täysimääräisesti esiin (vuodet 2040-2050)
- Vaikutukset kuvataan muutoksina nykytilanteeseen.
- Arvioinnissa on otettu huomioon pandemian pitkäaikaiset vaikutukset liikkumiseen ja liikenteeseen
 - Vaikutus joukkoliikenteeseen on HSL:n arvion mukaan 10-15 %

Kulikutapajakauman kehitys

Liikenteen suoritteet ja päästöt

Tie- ja katuverkon ruuhkautuminen

Työvoiman saavutettavuus

Joukkoliikenteen saavutettavuus

**VANTAAN
RATIKKA**

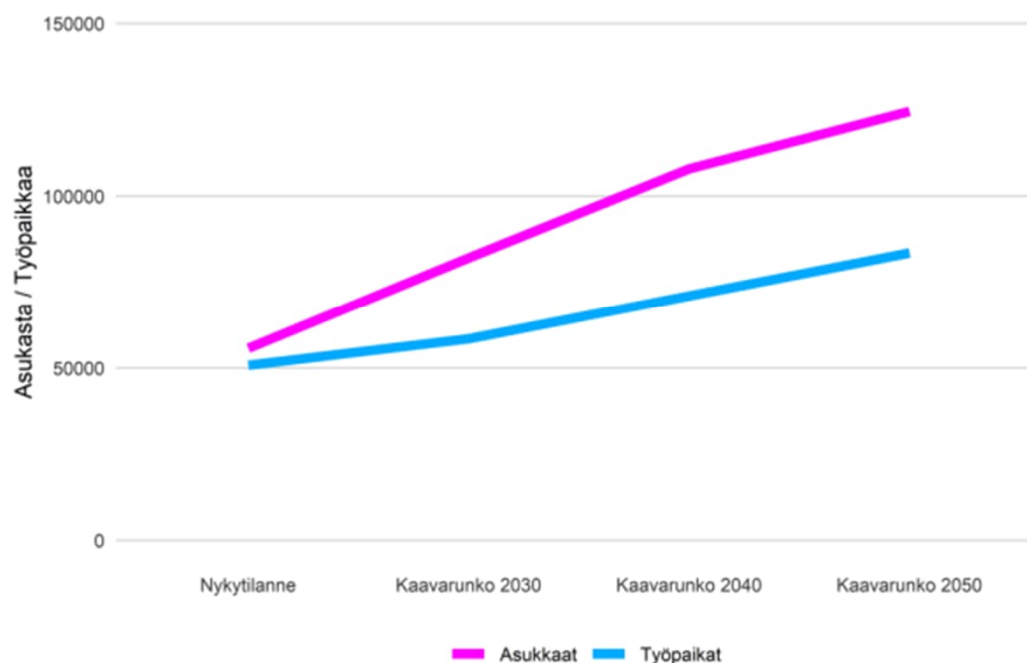
5.9.2022

Maankäytön kehitys

- Kaavarungon alueen asukasmäärä yli kaksinkertaistuu nykytilanteesta, ja on vuonna 2050 noin 125 000 asukasta
- Työpaikkamäärä kasvaa noin 60 % nykytilanteesta, ja on kaavarungon alueella vuonna 2050 noin 84 000 työpaikkaa

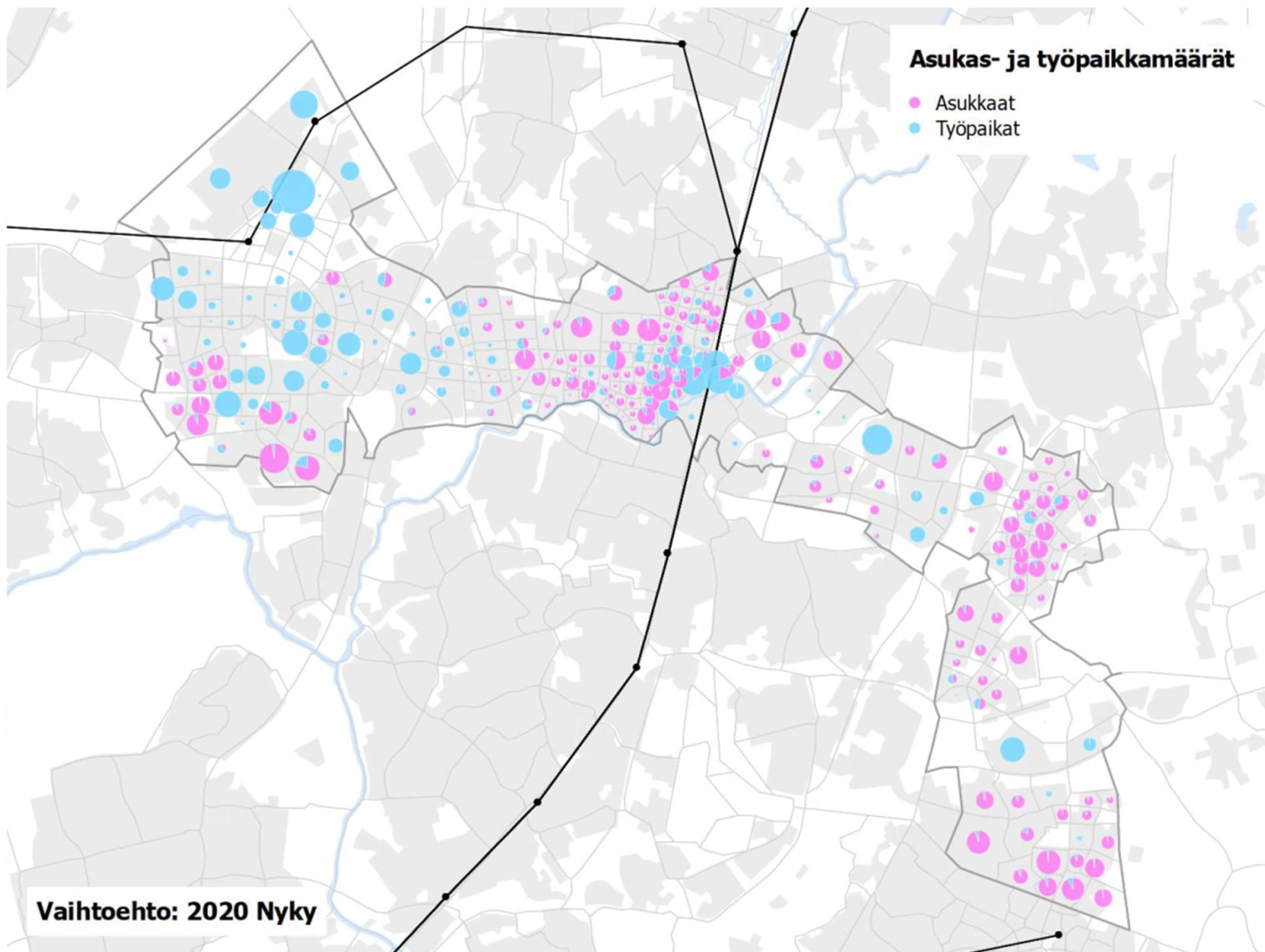
Kaavarungon asukkaat ja työpaikat

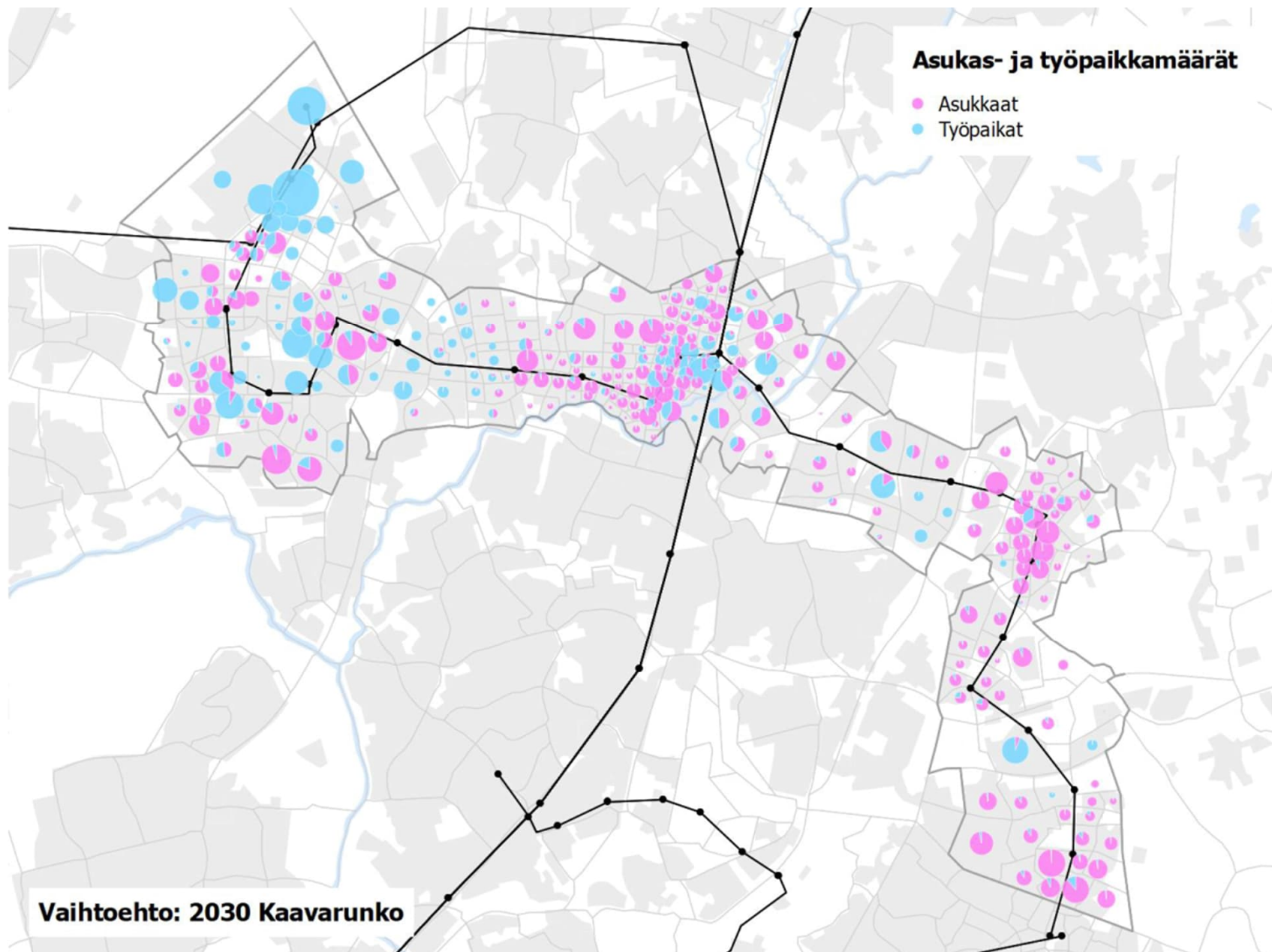
Maankäytön kehitysennusteet (Vantaan kaupunki 04/2022)

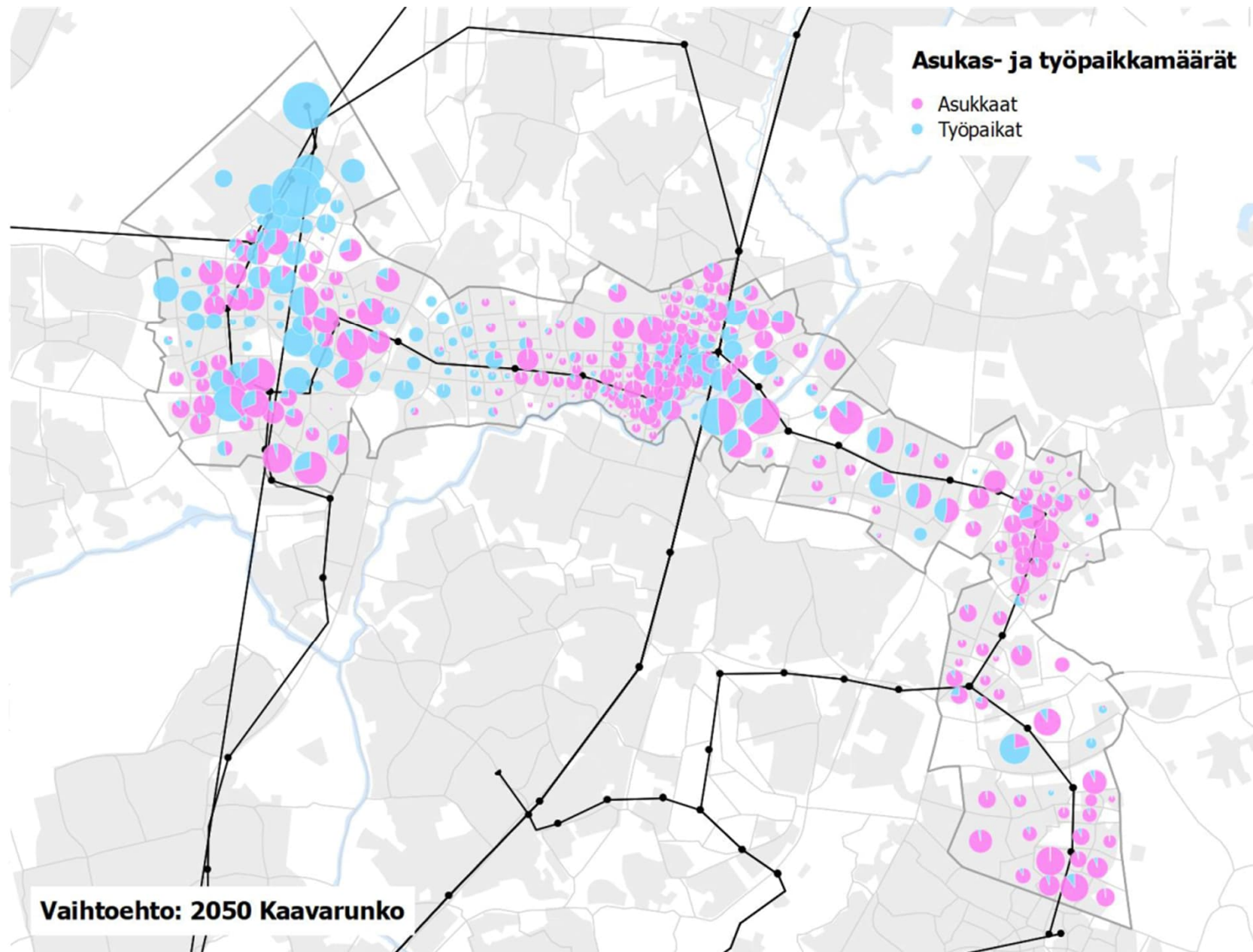

**VANTAAN
RATIKKA**

5.9.2022

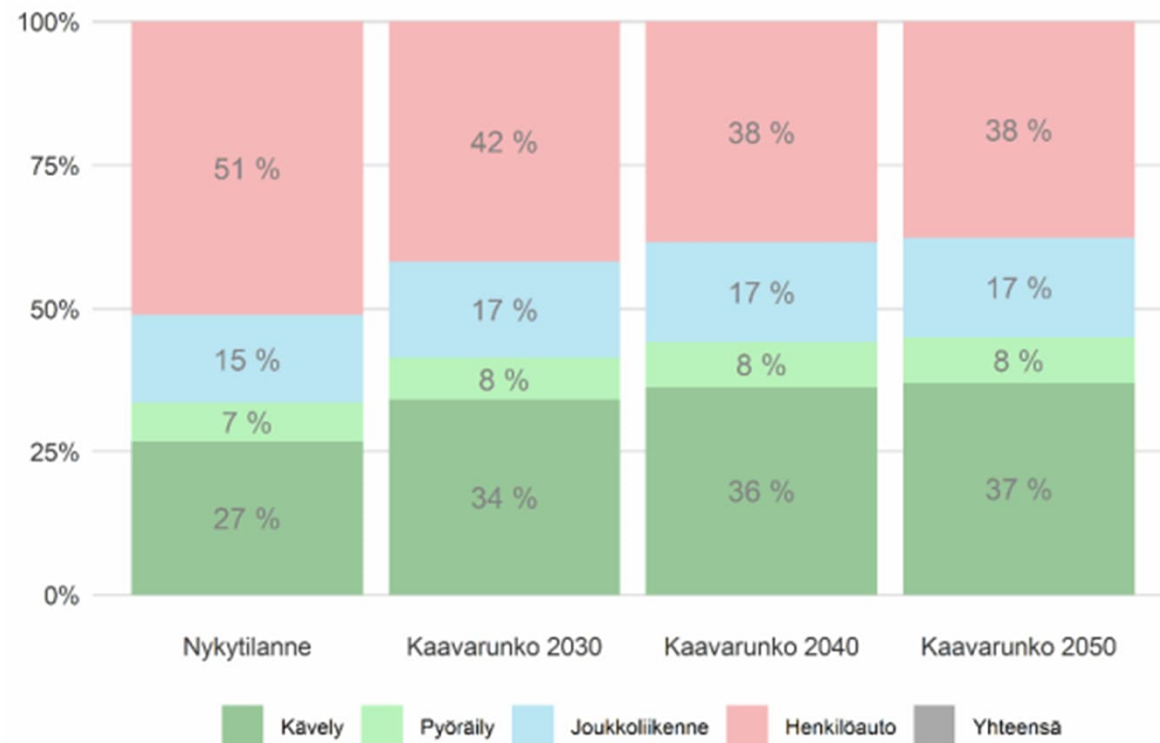

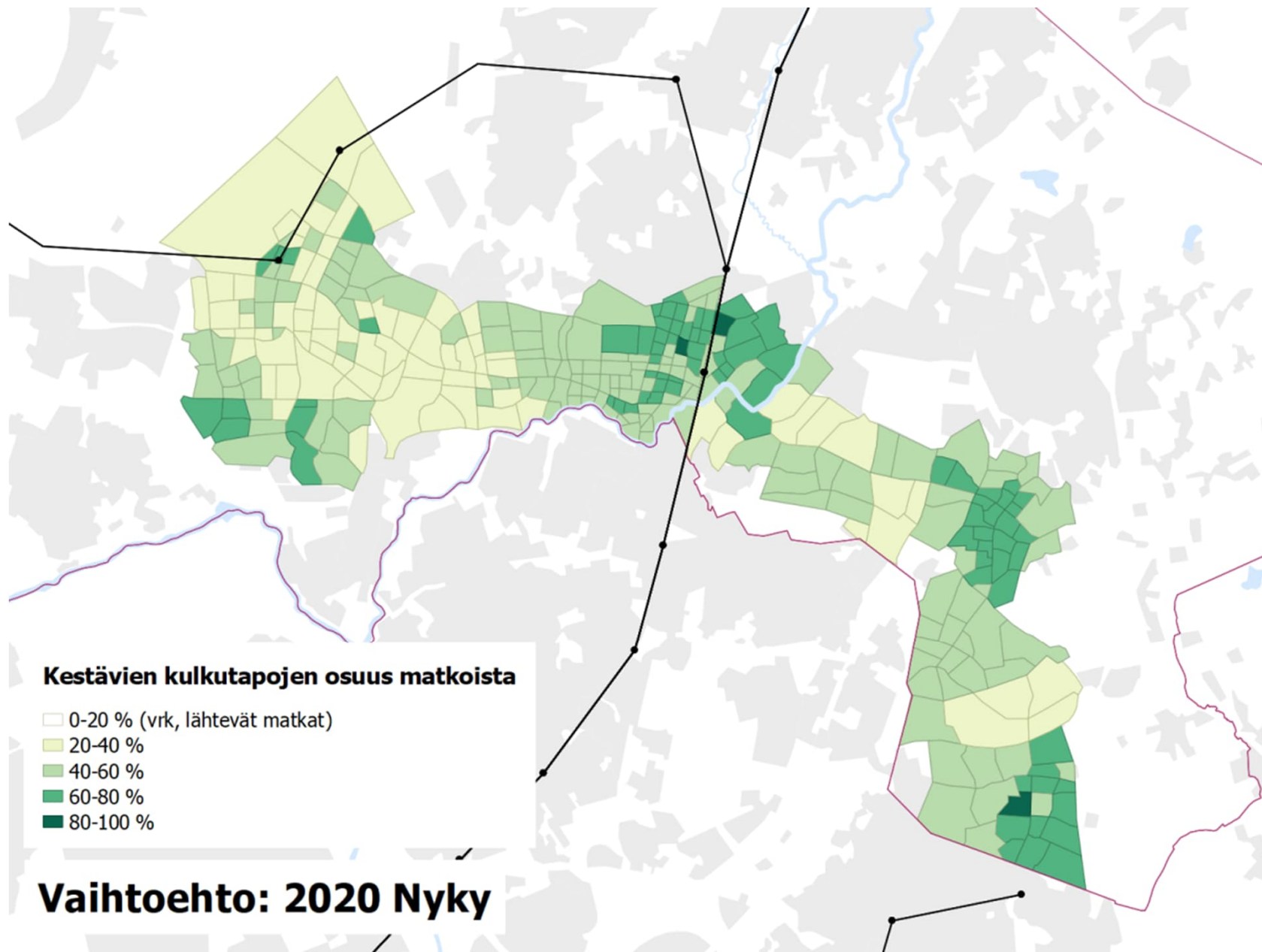

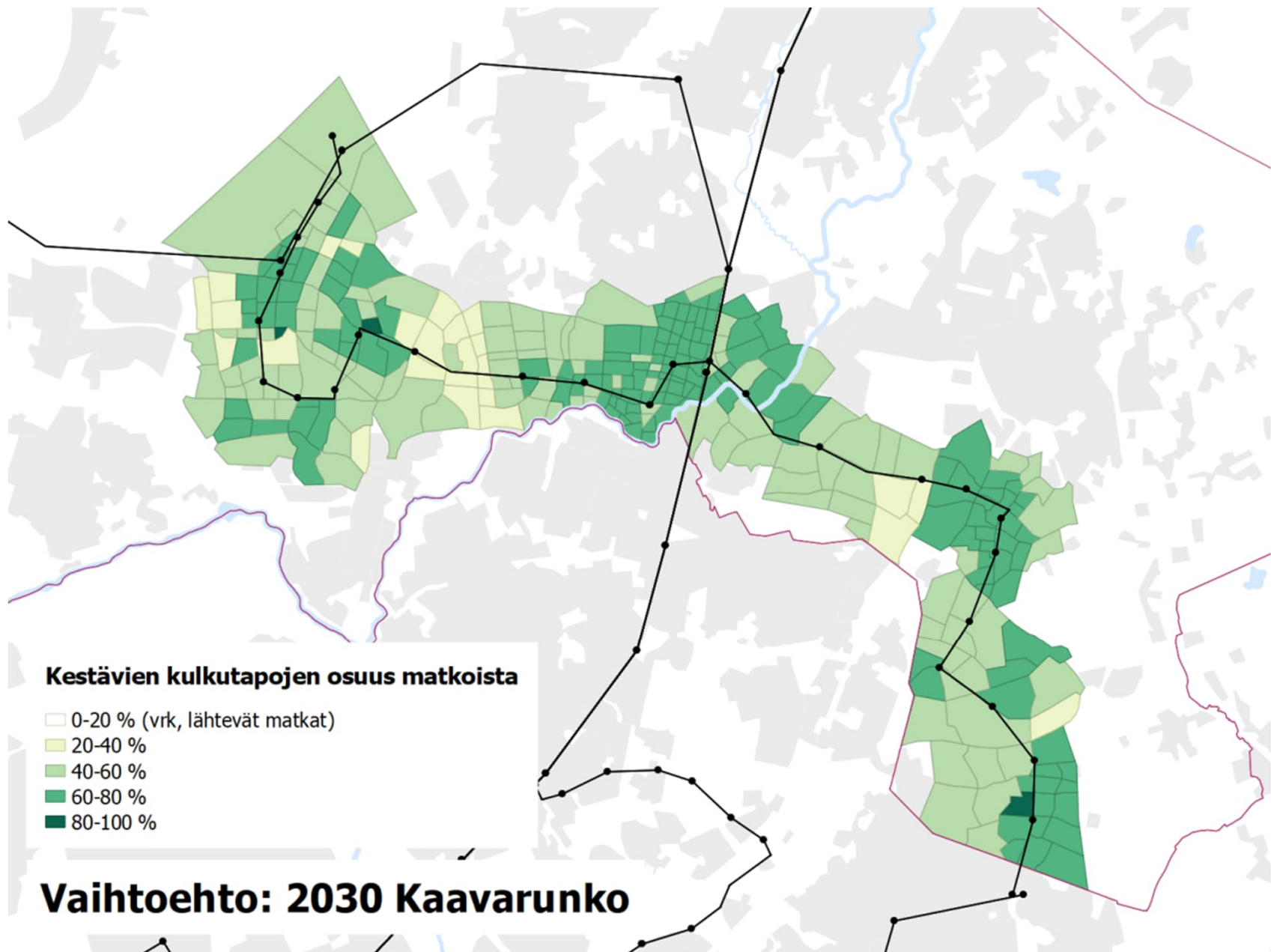

Liikkumisen kehitys

- Kaavarungon alueelta lähtevien matkojen kokonaismäärä kasvaa pitkällä aikavälillä noin 80 prosenttia nykyisestä
- Kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä tehtävien matkojen määrä kaksinkertaistuu, automatkojen määrä kasvaa 35 %
- Tiiviissä kaupunkirakenteessa asukkaat tekevät esimerkiksi ostos- ja asiointimatkojaan lähialueille kävelen tai pyörällä

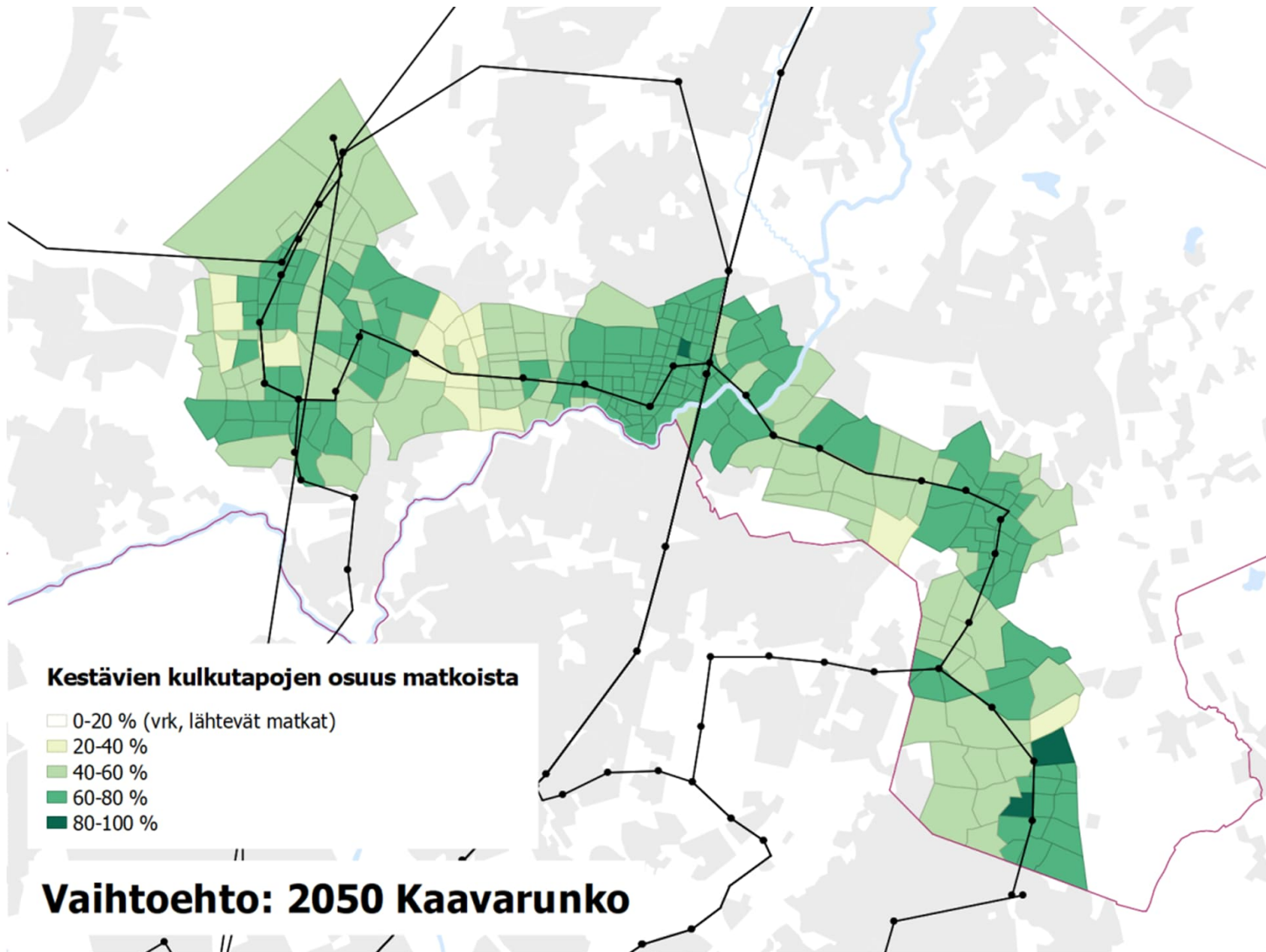

**VANTAAN
RATIKKA**

5.9.2022

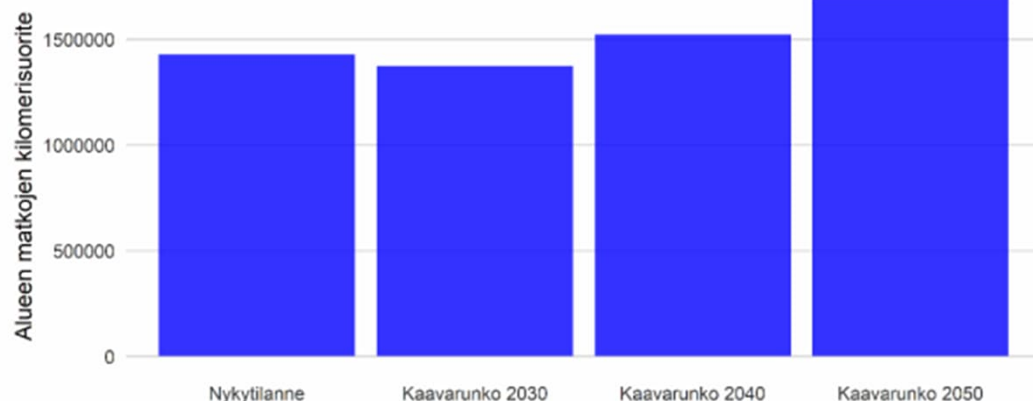

Liikenteen suorite ja päästöt

- Matkamäärä kasvaa suuresti, mutta henkilöautoilla ajettut kilometrit eivät samassa suhteessa kasva
- Päästöjen vähenemään vaikuttaa henkilöautoliikenteen väheneminen, mutta pääosin syynä on ennustettu autojen yksikköpäästöjen väheneminen tulevaisuudessa

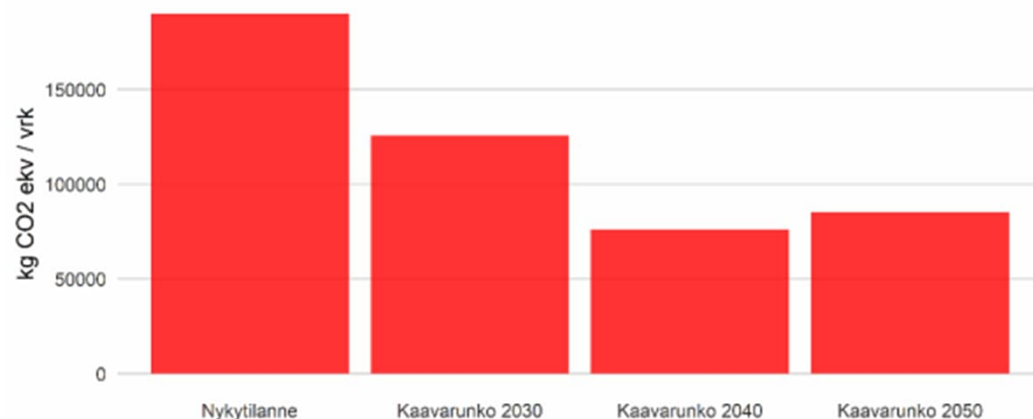
Kaavarunkoalueen kilometrisuorite

Matkatuotoksen kilometrisuorite henkilöautoilla

Kaavarunkoalueen matkojen CO₂-päästöt

Henkilöautoliikenteen matkatuotoksen päästöt

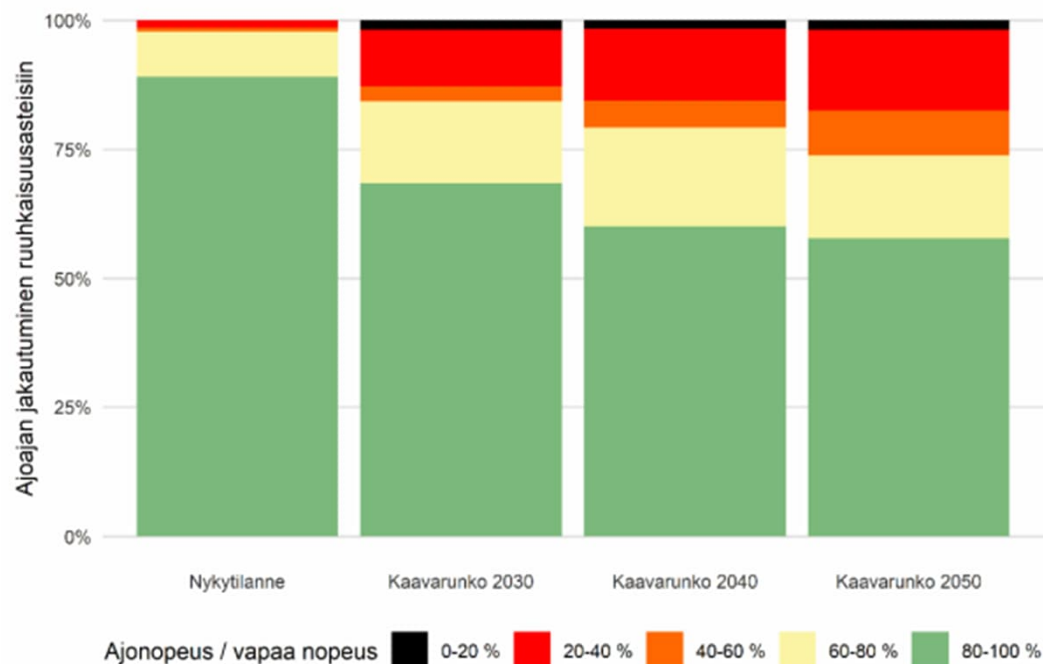

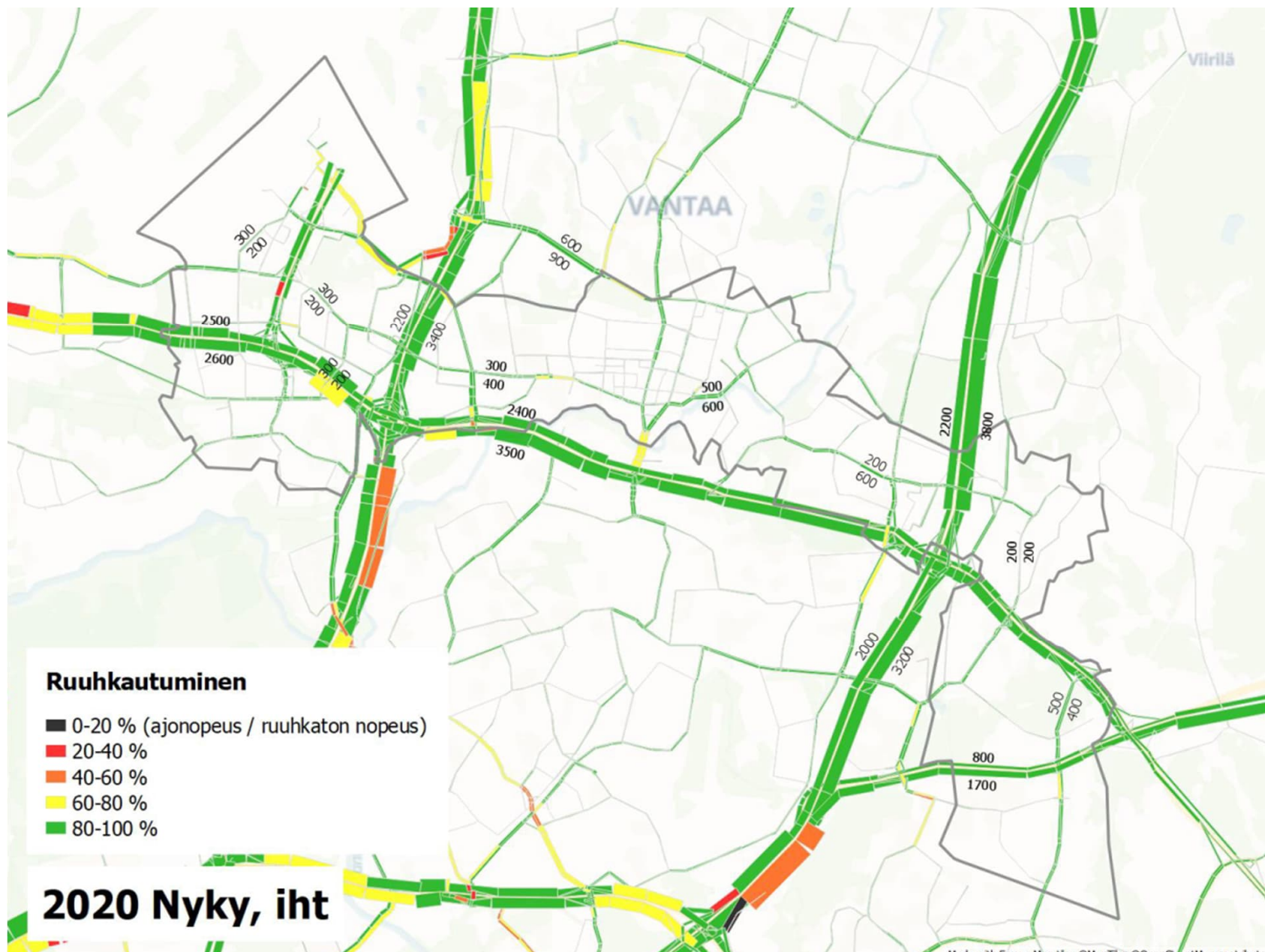
Ruuhkautuminen

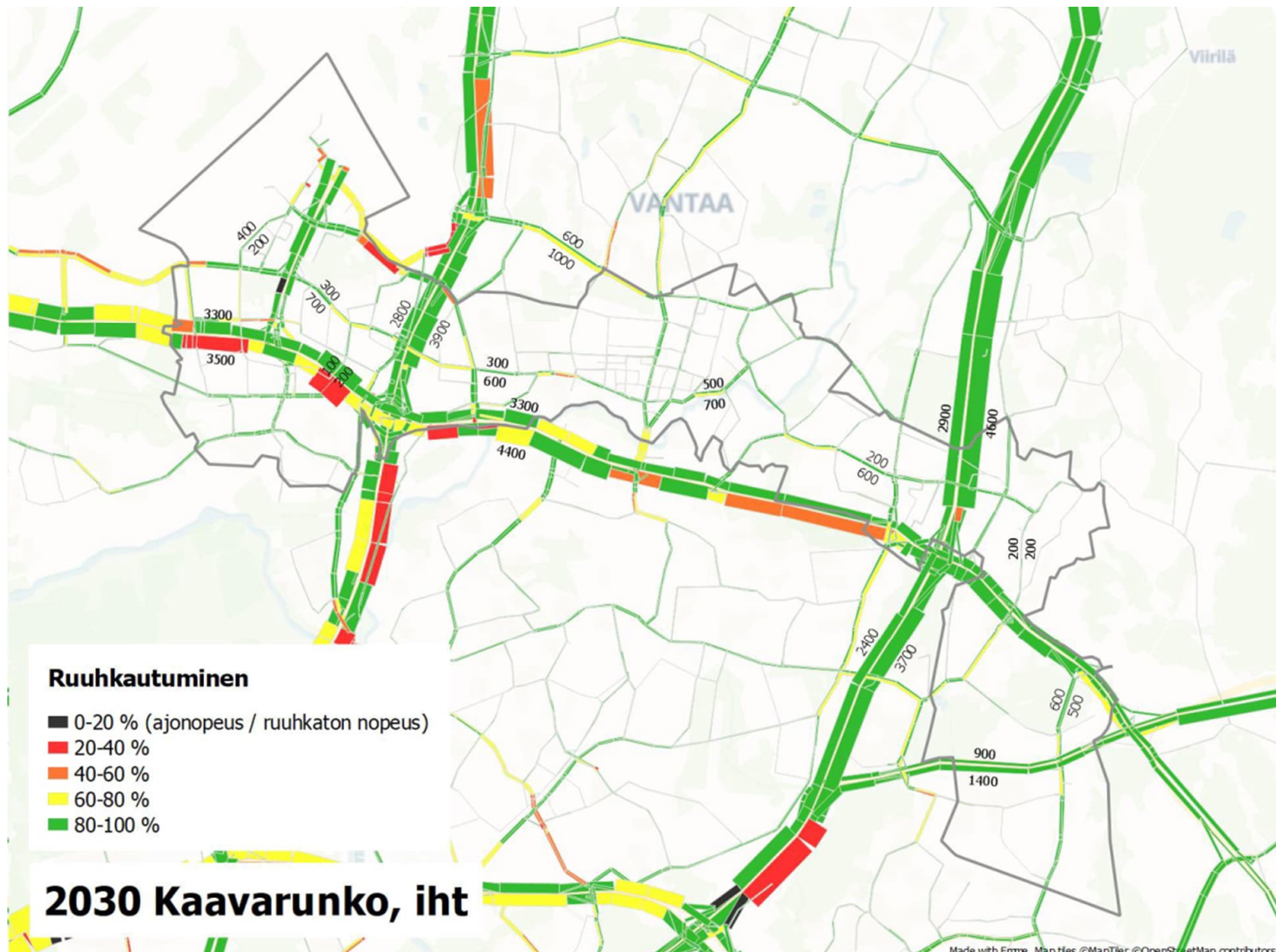
- Maankäytön kasvun seurauksena autoliikenteen määrät kasvavat, mikä väistämättä vaikuttaa myös katuverkon liikennemääriin ja liikenteen toimivuuteen
 - Ruuhkautuminen ei aiheudu raitiotiestä, vaan kasvaneesta asukas- ja työpaikkamäärästä
- Ajonopeudet laskevat iltapäivän ruuhkaisimman tunnin aikana
- Ruuhkautuminen kattaa vain pienen osuuden tie- ja katuverkosta, mutta viiveet kasvavat ruuhkautuneilla osuuksilla merkittävästi

Kaavarunkoalueen tie- ja katuverkon ruuhkautuminen

Iltapäivän ruuhkaisimman tunnin ajonopeus suhteessa vapaaseen ajonopeuteen

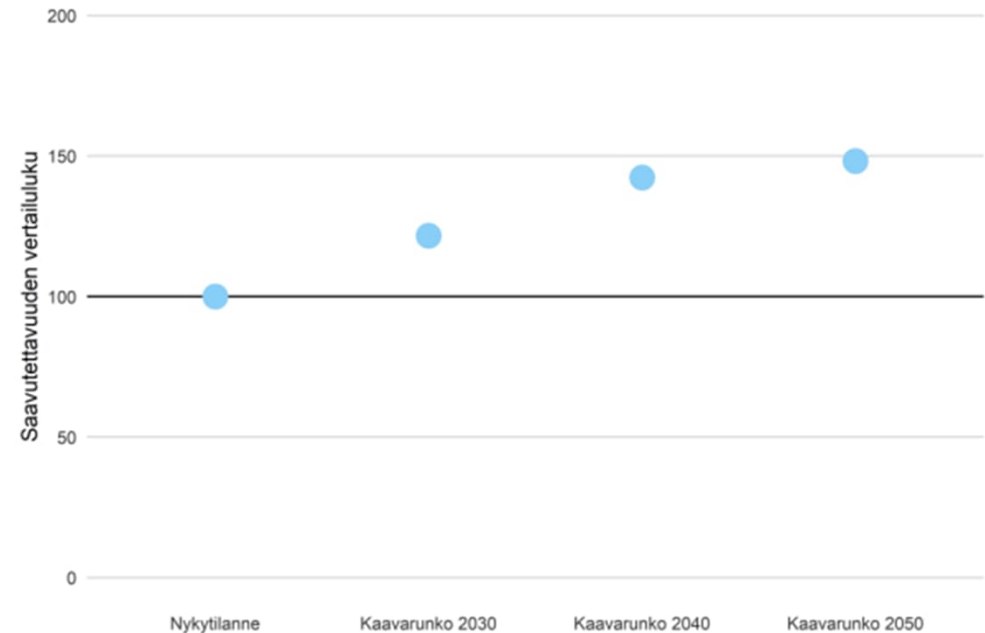

**VANTAAN
RATIKKA**
5.9.2022

Työvoiman saavutettavuus

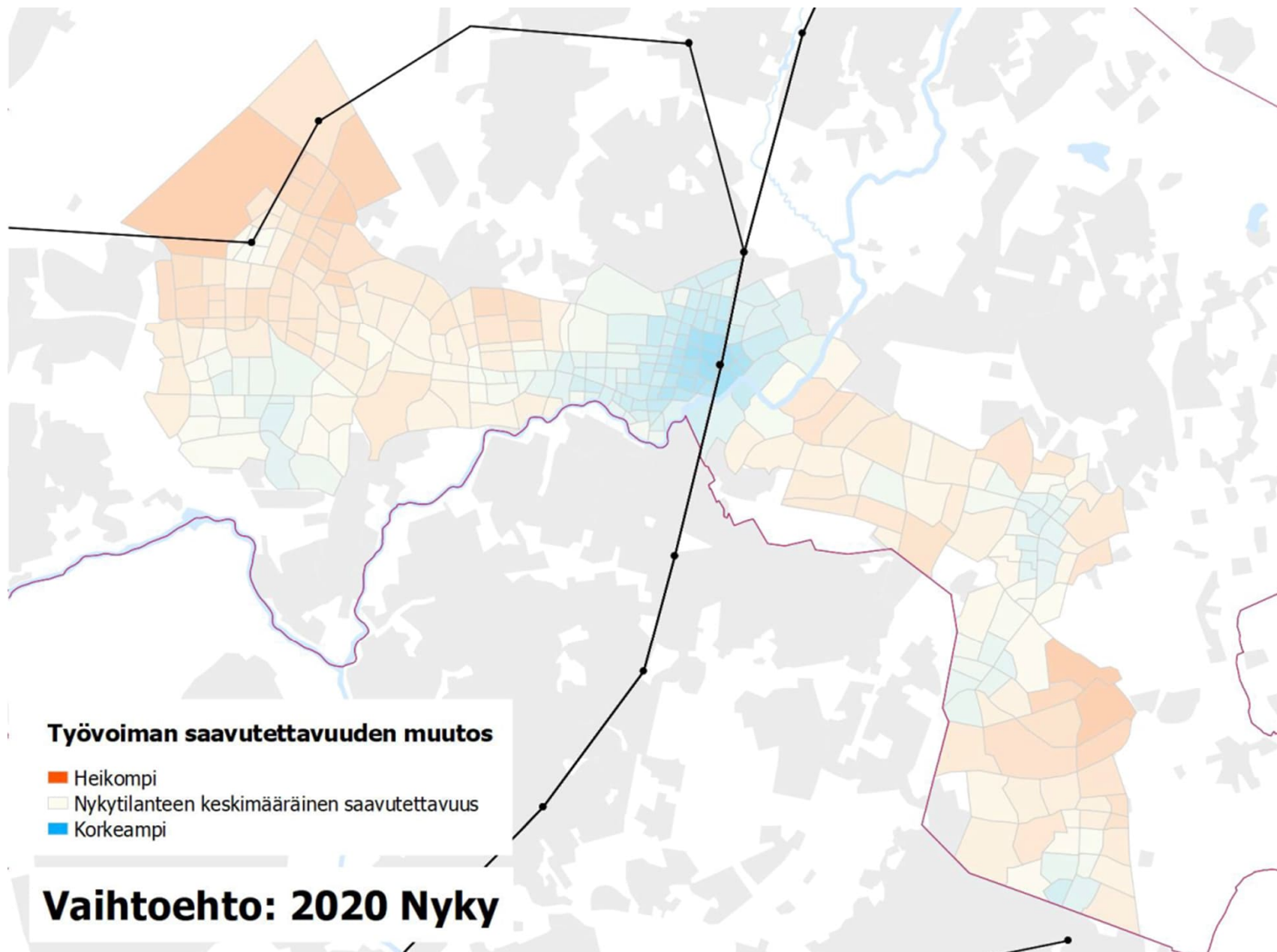
- Työvoiman saavutettavuus kuvaa, kuinka monta asukasta on saavutettavissa kunkin työpaikan näkökulmasta
- Kaavarungon vaikutuksesta työpaikka-alueiden läheisyyteen sijoittuu tulevaisuudessa enemmän asukkaita, mikä vaikuttaa positiivisesti työvoiman saavutettavuuteen
- Lisäksi raitiotien myötä joukkoliikenteen palvelutaso paranee, mikä tuo muun seudun asuinalueita lähemmäs työpaikkoja

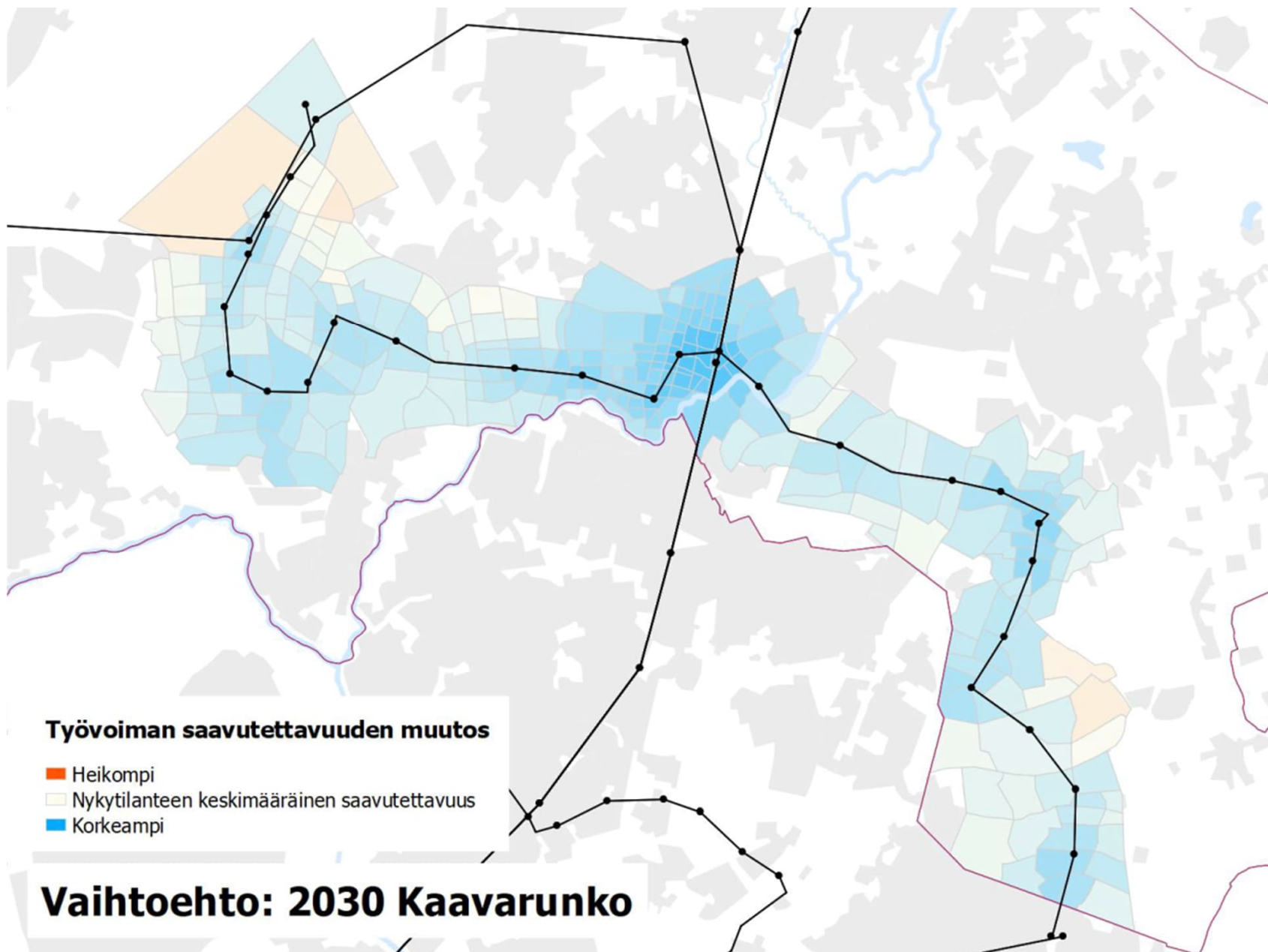
Työvoiman saavutettavuus kaavarungon alueella
100 = kaavarungon alueen nykytilanteen keskiarvo

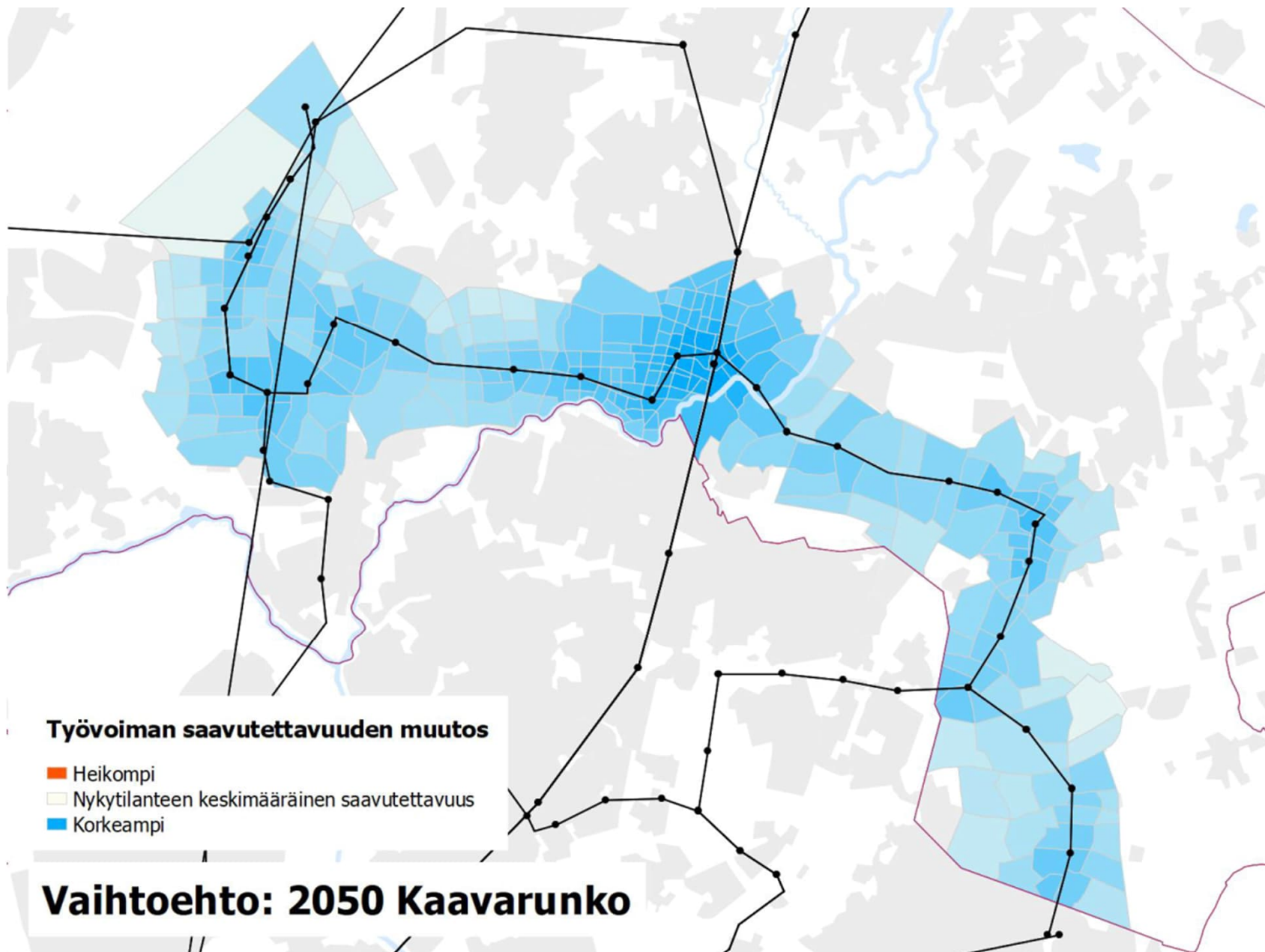
**VANTAAN
RATIKKA**

5.9.2022

**VANTAAN
RATIKKA**
5.9.2022

Yhteenveto

- Maankäytön kasvu lisää liikennettä, mutta kulkutapojen käyttö painottuu nykyistä enemmän kestäviin kulkutapoihin
- Liikenteen määrän kasvu lisää paikoitellen ruuhkia, mutta liikenne säilyy vielä toimivana
- Maankäytön tehostuminen parantaa alueen kilpailukykyä nostamalla työvoiman saavutettavuutta

**VANTAAN
RATIKKA**

Kiitos!

Ratikkatietoa verkossa:
vantaa.fi/ratikka

Seuraa suunnittelua kartalla:
<https://gis.vantaa.fi/ratikka/>

Tilaa ratikan uutiskirje:
vantaa.fi/uutiskirjeet

Seuraavat kokoukset

- Ma 12.12. klo 10:00-11:30
- Ma 13.2. klo 10.00-11.30
- Ma 27.3. klo 10.00-11.30

